

Esiopetuksen oppilashuollon suunnitelma

1.8.2022

Sisällys

1 Oppilashuollon kokonaistarve ja palvelut.....	2
1.1 arvio kokonaistarpeesta	2
1.2 palvelut kunnassa, työn ja vastuunjako	2
2 Yhteisöllinen oppilashuolto ja toimintatavat.....	4
3.1 3-tasoinen tuki, kasvattajayhteisön toimintatavat	5
3.2 yhteistyö (vaka, perusopetus, seurat, srk..).....	6
3.3 kuljetukset	6
3.4 tapaturmien ehkäisy ja ensiapu.....	6
3.5 kiusaamisen ehkäisy (PIKI toimintamalli)	7
3.6 toiminta äkillisissä kriisi ja uhkatilanteissa, vaaratilanteet.....	7
3 Yksilökohtainen oppilashuolto	7
3.1 yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen aikana	7
3.2 lääkinnän, erityisruokavalion ja hoidon järjestäminen	7
3.3 ohjeet yksilöllisen oppilashuollon tiimin kokoamiseen.....	7
4 Oppilashuollon yhteistyö lasten ja huoltajien kanssa	8
5 Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen.....	8

1 Oppilashuollon kokonaistarve ja palvelut

1.1 arvio kokonaistarpeesta

Esiopetuksen oppilashuoltoa toteutetaan tällä hetkellä n. 115 lapsen ikäluokalle. Lapsen tarvitsema tuki viedään lapsen tavanomaiseen ryhmään. Koko esiopetuksen päivän osalta noudatetaan varhaiskasvatuksen lainsäädäntöä ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Lasten tuen tarve on huomioitava ryhmän koossa tai henkilöstömäärässä.

Tukea tarvitsevien lasten määrä on ollut kunnassa kasvussa viime vuodet.

1.2 palvelut kunnassa, työn ja vastuunjako

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tekee yhteistyötä lapsen, huoltajien ja henkilöstön kanssa lapsen tuen toteutumiseksi.

Kouluterveydenhoitaja

Kouluterveydenhoitaja tekee lasten terveystarkastukset ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin muihin palveluihin. Terveysdenhoitaja osallistuu kutsuttaessa esiopetuksen yhteisölliseen oppilashuollon ryhmään yksiköissä. Terveysdenhoitajat työskentelevät jokaisella koululla. Huoltajat voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä suoraan terveydenhoitajaan.

Koulupsykologi

Esiopetusikäisten psykologipalvelut ovat perhekeskuksessa. Jos lapsella on jo aiemmin aloitettu psykologin tutkimukset, tekee ne aloittanut taho tutkimukset myös loppuun.

Koulukuraattori

Koulukuraattori on esiopetuksen ja koulun sosiaalialan asiantuntija. Koulukuraattori tarkastelee lapsia suhteessa lasten ja nuorten kasvuyhteisöjen kokonaisuuteen ja tukee lasta hänen sosiaalisessa kasvussa. Koulukuraattori toimii yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajiensa, esiopetusryhmien, opettajien, oppilashuollon asiantuntijoiden sekä muiden viranomaisten kuten lastensuojelun kanssa.

Koulukuraattorin tehtävät voivat liittyä yksittäisen oppilaan tukemiseen, kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen tai oppilashuollon yhteistyöhön. Hämeenkyrössä esiopetuksessa ja alakouluissa työskentelee kaksi koulukuraattoria. Huoltajat voivat ottaa yhteyttä suoraan kuraattoriin. Kuraattori käy päiväkodeissa tarvittaessa.

Psykiatrinen sairaanhoitaja

Psykiatriselle sairaanhoitajalle yhteydenoton aiheina voivat olla esim. mielialaoireilu, ahdistuneisuus tai perheen kriisitilanne. Pääasiassa psykiatriselle sairaanhoitajalle ohjaututaan kouluterveydenhoitajan tai koulukuraattorin kautta. Yhteyttä voi ottaa myös oppilas itse, vanhemmat tai lapsen kanssa työskentelevät tahot. Psykiatrinen sairaanhoitaja tekee yhteistyötä erityisesti oppilashuollon toimijoiden ja muiden mahdollisten tahojen kanssa.

Kiertävä hyvinvointitiimi

Hyvinvointitiimi kiertää alakouluilla 1 x /kk. Päiväkodin esiopetusikäiset lapset kuuluvat lähimmän koulun hyvinvointitiimin alueeseen. Hyvinvointitiimiin kuuluu kuraattori, psykiatrinen sairaanhoitaja, kouluterveydenhoitaja sekä tarvittaessa mukana ovat koululääkäri, perhetyöntekijä ja muut oppilashuollon asiantuntijat. Hyvinvointitiimissä esiopetuksen henkilöstö voi konsultoida asiantuntijoita nimettömästi tai lapsen nimellä huoltajien luvalla. Myös huoltajat voivat osallistua hyvinvointitiimin tapaamiseen. Hyvinvointitiimiin henkilöstö saa yhteyden kuraattorin kautta.

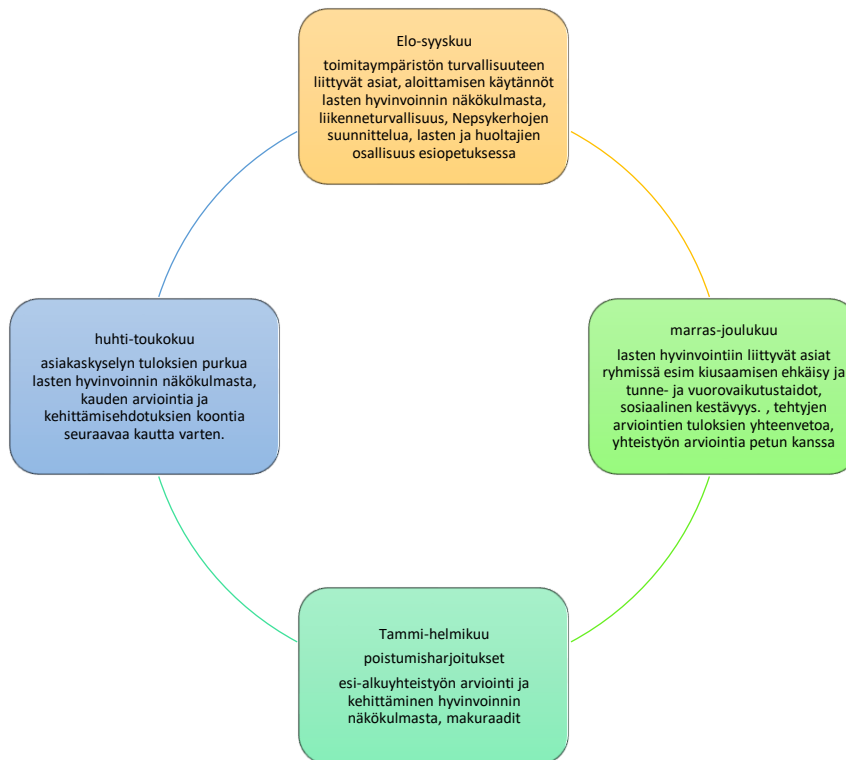
2 Yhteisöllinen oppilashuolto ja toimintatavat

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelija ja oppilashuoltolaissa toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki opiskeluhuollon toimijat.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista.

Hämeenkyrön esiopetuksessa yhteisöllinen oppilashuolto on hyvinvointityötä esiopetuksen arjessa koko ryhmään kohdentuen. Se käsittää fyysisen ympäristön turvallisuuteen, terveellisyyteen ja esteettömyyteen kuuluvat asiat sekä sosiaaliseen ympäristöön liittyen lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetteluun, kiusaamisen ehkäisemisen sekä yhteiset säännöt ryhmissä ja terveelliset ruokailutottumukset makuraatien kautta.

Jokaisessa päiväkodissa toimii oppilashuoltoryhmä, johon kuuluu päiväkodin johtaja, erityisopettaja, apulaisjohtaja, esiopetusryhmistä edustajat sekä tarvittaessa kutsuttavat asiantuntijat. Mukana voi olla myös lapsia ja huoltajia. Tarvittaessa yhteisöllisen oppilashuollon ryhmään osallistuu esim. kouluterveydenhoitaja, kuraattori, psykologi tai psykiatrinen sairaanhoitaja. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti, vähintään 4 kertaa lukuvuoden aikana. Ryhmän toiminnan pohjaksi on laadittu vuosikello. Kevätkaudella yhteisöllisen oppilashuollon ryhmä kokoontuu 1-2 kertaa koulun yhteisöllisen ryhmän kanssa esi- ja alkuopetuksen yhteistyön ja nivelvaiheen kehittämiseksi.

3.1 3-tasoinen tuki, kasvattajayhteisön toimintatavat

Esiopetuksessa noudatetaan 3-tasoisin tuen mallia. Yleisen tuen avulla pyritään vastaamaan lapsen tarpeisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yksittäiset tukitoimien ja pedagogisten ratkaisujen käyttäminen sekä tuen tarpeen lyhytkestoisuus ja kapea-alaisuus kuvaavat yleistä tukea. Hämeenkyrön esiopetuksessa suunnitelmallinen pienryhmätoiminta muodostaa hyvät edellytykset yleisen tuen toteuttamiselle. Tarvittaessa yleiseen tukeen kuuluu myös ulkopuolisten asiantuntijoiden konsultaatiot pedagogisten ratkaisujen tueksi.

Lapsen tukea tehostetaan lisäämällä yksilöllisiä tukeen liittyviä ratkaisuja ja toimintatapoja. Tällöin voidaan hyödyntää myös ulkopuolisten asiantuntijoiden tutkimuksia ja/tai arviota lapsen kehityksestä, jotta pystytään vastaamaan tarkemmin lapsen tuen tarpeisiin.

Mikäli tehostetulla tuella ei pystytä vastaamaan riittävästi lapsen tarpeisiin, lapsella on oikeus erityiseen tukeen. Erityisessä tuessa korostuvat toiminnan yksilöllisempi suunnittelu, seuranta ja arviointi sekä moniammatillinen yhteistyö.

Aloite lapsen tuen saamiseksi voi tulla lapsen ryhmän henkilöstöltä tai lapsen vanhemmilta. Monesti tukitoimet on jo aloitettu varhaiskasvatuksessa. Lapsen ryhmän opettaja tai erityisopettaja tekee esityksen tuen antamisesta. Erityisestä tuesta tehdään hallintolain mukainen viranhaltijapäätös, josta Hämeenkyrössä vastaa varhaiskasvatuksen johtaja. Ennen päätöksen

tekemistä huoltajaa tai lapsen muuta laillista edustajaa kuullaan asiasta. Tämä tapahtuu usein lapsen LEOPS/varhaiskasvatuskeskustelussa, jossa lapsen tukea yhteistyössä suunnitellaan moniammatillisesti.

Jos esiopetusikäinen lapsi tarvitsee varhaiskasvatusta esiopetuspäivän lisäksi, toteutetaan lapsen tarvitsema tuki varhaiskasvatustilain mukaisesti. Esiopetuksesta poiketen varhaiskasvatuksessa tehdään hallintopäätös myös tehostetusta tuesta sekä yleisestä tuesta, jos lapsella on tukipalveluita. Tuen päätökset ovat esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa aina erilliset päätökset.

Lapsen tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuu oppilashuollon henkilöstöä aina tarpeen mukaan.

3.2 yhteistyö (perusopetus, seurakunta, srk)

Esi- ja alkuopetus tekee yhteistyötä säännöllisesti yhdessä sovitun mallin mukaisesti. Toiminnan kehittäminen käynnistyy syksyllä 2022 esiopetuksen järjestämisen siirtyessä varhaiskasvatukseen. Yhteistyö varhaiskasvatukseen on luontevaa, koska suurin osa esiopetusikäisistä lapsista on myös varhaiskasvatuksessa. Ryhmissä työskentelee sama henkilöstö esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen aikana.

Yhteistyötä tehdään seurakunnan ja paikallisten seurojen kanssa.

3.3 kuljetukset

Esiopetuksessa lapset ovat oikeutettuja kuljetuksiin kunnan kuljetusperiaatteiden mukaisesti. Esikoululaisilla kunta järjestää kuljetuksen, jos matka lähimpään esiopetuspaikkaan on yli 3 km. Koulumatkan pituuteen perustuen kuljetukset myönnetään ilman erillistä hakemusta.

Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi (edellyttää asiantuntijan lausuntoa) tai vaaralliseksi. Edellä mainituissa tapauksissa koulukuljetusoikeutta anotaan erikseen talous- ja hallintopäälliköltä vapaamuotoisella hakemuksella.

Lapsen huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin sekä linja-autosta tai taksista kotiin. Lasten saapuessa linja-autolla tai taksilla päiväkotiin esiopetukseen, henkilöstö on pysäkillä vastassa. Henkilöstö myös saattaa lapset linja-autoon tai taksiin esiopetuksen päätyttyä.

3.4 tapaturmien ehkäisy ja ensiapu

Tapaturmien ehkäisy on kuvattu yksiköiden turvallisuussuunnitelmassa.

Henkilöstö saa ensiapukoulutusta säännöllisesti.

3.5 kiusaamisen ehkäisy

Hämeenkyrön varhaiskasvatus ja esiopetus käyttää kiusaamisen ehkäisyyn ja lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen PIKI -toimintamallia. PIKI-toimintamalli perustuu ajatukseen siitä, että pienten lasten kiusaamisessa on kyse puutteista vuorovaikutus- ja itsesäätelytaidoissa. Nämä ovat opittavissa olevia taitoja. PIKIssä muistetaan, että kukaan ei synny kiusaajaksi tai ilkeäksi, vaan kiusaaminen on opittu toimintatapa. PIKIssä kiusaamisella tarkoitetaan ryhmässä tapahtuvaa loukkaavaa ja vahingoittavaa vuorovaikutusprosessia, joka ajan myötä johtaa jonkun tai joidenkin sulkemiseen yhteisön ulkopuolelle.

PIKIn lisäksi ryhmissä on käytössä myös muita menetelmiä ja materiaaleja tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoitteluun sekä kiusaamisen ehkäisyyn.

3.6 Toiminta äkillisissä kriisi ja uhkatilanteissa, vaaratilanteet

Päiväkodeissa on turvallisuussuunnitelma, joka kattaa ohjeet äkillisissä kriisi- ja uhkatilanteissa toimimiseen. Poistumisharjoituksia järjestetään vuosittain.

3 Yksilökohtainen oppilashuolto

3.1 yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen aikana

Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen aikana sovitaan huoltajien kanssa ja kirjataan lapsen tuen asiakirjoihin. Yhteistyötä tehdään yksilöllisen oppilashuollon osalta terveydenhoitajan, psykologin, kuraattorin, psykiatrisen sairaanhoitajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Tiedonsiirrosta eri toimijoiden välillä määritetään perusopetuslain 41 § :ssä. Lapsen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kannalta olennainen tieto pitää siirtää eri toimijoiden välillä salassapitosäännösten estämättä.

3.2 lääkinnän, erityisruokavalion ja hoidon järjestäminen

Terveydenhoitaja tarkastaa lapsen hoidon/lääkehoidon tarpeen. Näille lapsille hoito/lääkehoito kirjataan lääkehoitosuunnitelmaan yhdessä huoltajien kanssa.

3.3 ohjeet yksilöllisen oppilashuollon tiimin kokoamiseen

Kun kenellä tahansa päiväkodin työntekijällä herää huoli esiopetusikäisestä lapsesta, keskustele hänen ensimmäiseksi kyseisen lapsen kanssa. Jos keskustelun jälkeen on edelleen huolta, ohjaa

työntekijä oppilaan koulupsykologin, koulukuraattorin tai terveydenhoitajan vastaanotolle neuvoteltuaan ensin menettelytavoista lapsen ja hänen huoltajansa kanssa (sote-asiat). Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tarvittaessa selvittämään lapsen asioita yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa, jos asian käsittely yksittäisen työntekijän kanssa ei riitä. Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoonpano sovitaan tapauskohtaisesti. Myös lapsi itse tai huoltaja voivat olla aloitteellisia hakeutumisessa kouluterveydenhoitajan, psykologin tai kuraattorin vastaanotolle.

Lähtökohtaisesti lapsen asioista huolehtii ryhmän opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa, ja he kokoavat moniammatilliset asiantuntijaryhmän tapauskohtaisesti. Moniammatillinen asiantuntijaryhmä on mukana arvioitaessa lapsen tuen järjestämistä.

4 Oppilashuollon yhteistyö lasten ja huoltajien kanssa

Esiopetusryhmissä järjestetään vanhempainillat vähintään kerran esiopetusvuoden aikana. Jokaisen lapsen huoltajien kanssa käydään Lapsen esiopetuksen suunnitelmaa (LEOPS) laadittaessa keskustelu esiopetuksen alkaessa. Jos lapsi on mukana myös varhaiskasvatuksessa, tehdään Lapsen esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen suunnitelma yhdistettynä (LEOPS ja VASU). Arviointikeskustelu käydään esiopetusvuoden keväällä sekä aina tarvittaessa.

Viestintävälineenä esiopetusryhmissä käytetään Päikkyä ja lasten tuen asiakirjat sekä tuen päätökset tallentuvat Wilmaan.

5 Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Oppilashuolto on osa esiopetuksen vuosisuunnitelmaa ja sitä arvioidaan säännöllisesti. Esiopetus noudattaa arvioinnissa varhaiskasvatuksen arvioinnin vuosikelloa.

